

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์และออกแบบระบบบัญชีรายได้โดยคอมพิวเตอร์ของการท่าเรือแห่งประเทศไทยตามวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คือการออกแบบระบบบัญชีรายได้ที่สามารถนำมาใช้กับคอมพิวเตอร์ได้โดยเชื่อมโยงกับระบบการจัดหาใบเรียกเก็บเงิน (BILLING) ที่การท่าเรือแห่งประเทศไทยดำเนินการอยู่แล้ว ดังนั้นระบบบัญชีรายได้ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ผลลัพธ์ที่ได้จะถูกต้องมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับข้อมูลนำเข้า (INPUT DATA) จากระบบการจัดหาใบเรียกเก็บเงินด้วยเหตุนี้การพัฒนากระบวนการใหม่ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้แก่

1. ระบบงานใหม่ที่มีการควบคุมข้อมูลนำเข้า (INPUT DATA) อย่างรัดกุมทั้งนี้ เพราะระบบการปฏิบัติงานโดยคอมพิวเตอร์จะถูกต้องหรือไม่ขึ้นอยู่กับข้อมูลนำเข้า ถ้าข้อมูลนำเข้าถูกต้องผลลัพธ์ที่ได้ก็ถูกต้องด้วย แต่ถ้าข้อมูลนำเข้าผิดพลาดที่ใดก็ผิดพลาดด้วย (GABAGE IN-GABAGE OUT)
2. ระบบงานใหม่ที่มีการจัดหารายละเอียดสำหรับใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของการปฏิบัติข้อมูล
3. ระบบงานใหม่มีระบบการยืนยันความถูกต้องซึ่งกันและกัน (DUAL CONTROL)
4. ระบบงานใหม่มีการเตรียมพร้อมสำหรับข้อขัดข้อง คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่างๆ เป็นเพียงเครื่องจักรกลซึ่งอาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นโดยไม่คาดหมายล่วงหน้า ฉะนั้นจึงควรมีมาตรการที่รัดกุมเพียงพอ เพื่อช่วยลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นมาตรการที่ควรเตรียมไว้ เช่น การสำรองข้อมูล

ขณะเดียวกันการพัฒนาาระบบงานใหม่ก็ควรเตรียมพร้อมสำหรับกาปรับเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เช่น การจัดแบ่งส่วนงานใหม่ การจัดวางผังคนให้สัมพันธ์กับปริมาณงาน การจัดผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับลักษณะงาน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและวางแผนงานเพื่อป้องกันและแก้ไขไปพร้อม ๆ กับการนำระบบงานใหม่มาใช้

การพัฒนาาระบบงานตามวิสัยทัศน์ฉบับนี้ ถ้าหากมีการนำมาปฏิบัติจะทำให้ลักษณะการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่มีหน้าที่บันทึกบัญชีรายได้ บัญชีลูกหนี้รายตัวเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ จากเดิมที่เคยบันทึกบัญชีรายตัวเงินสด โดยอาชีพเรียกเก็บเงินแต่ละฉบับมาบันทึกรายได้เงินสดตามสมุดเงินสดรับ (CASH RECEIPT) และใช้สรุปรายละเอียดรายรายได้ (CALCULATION SHEET) แต่ละประเภทเป็นสมุดบันทึกรายได้เงินสด (REVENUE DAY BOOK) จะเปลี่ยนแปลงไปโดยการบันทึกบัญชีรายได้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรายได้เงินสดหรือรายได้เงินสดเรียก จะถูกบันทึกบัญชีโดยคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ขั้นตอนของระบบการจัดหาใบเรียกเก็บเงินเสร็จสมบูรณ์ โดยพนักงานกองผลประจายชีจะจัดทำใบรายงานสรุปรายละเอียดรายได้เงินสด (CALCULATION SHEET) พร้อมทั้งสำเนาใบเรียกเก็บเงิน (INVOICE) ส่งให้แผนกบัญชีแยกประเภท พนักงานแผนกบัญชีแยกประเภทตรวจสอบความถูกต้องของรายงานสรุปรายละเอียดรายได้เงินสดกับสำเนาใบเรียกเก็บเงิน เพื่อบันทึกผ่านรายการบัญชีจากแฟ้มข้อมูล ระบบการจัดหาใบเรียกเก็บเงินสู่ระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป โดยบันทึกบัญชีดังนี้

Dr. บัญชีธนาคาร XXX
Cr. บัญชีรายได้ (แยกตามประเภทรายได้) XXX

การบันทึกบัญชีรายได้เงินเชื่อ จะบันทึกทุกครั้งที่กองผลประโยชน์จัดทําใบเรียกเก็บเงินเสร็จเรียบร้อย ทั้งนี้อาจจะ เป็นทุกสิ้นวัน ทุก 3 วัน หรือทุกสัปดาห์ ขึ้นอยู่กับปริมาณที่เกิดขึ้น และข้อตกลงในการโอนข้อมูลมาที่บัญชี เพราะรายได้เงินเชื่อนี้ในการจัดทําใบเรียกเก็บเงินจะประมวลผลแบบเป็นง วดๆ ที่เรียกว่างานแบช (BATCH) ซึ่งต่างกับรายได้เงินสดที่จัดทําในรูปแบบของง วดออนไลน์ (ON-LINE) ขั้นตอนในการบันทึกบัญชีรายได้เงินเชื่อจะ เริ่มต้นเมื่อพนักงานกองผลประโยชน์จัดทําใบเรียกเก็บเงิน (INVOICE) รายงานสรุปรายละเอียดรายได้เงินเชื่อ (CALCULATION SHEET) และรายงานสรุปรายละเอียดลูกค้าที่รายตัว (CUSTOMER SHEET) ส่งให้แผนกบัญชีรายได้ พนักงานบัญชีรายได้บันทึกบัญชีรายได้เงินเชื่อทุกรายการตามรายงานสรุปรายละเอียดรายได้โดยไม่ได้ตรวจสอบจำนวนใบเรียกเก็บเงินว่ามีครบถ้วนตามที่พิมพ์ในรายงานสรุปรายละเอียดรายได้หรือไม่ ทั้งนี้ เพราะในรายงานสรุปรายละเอียดรายได้จะมีการบันทึกรายการยกเลิกใบเรียกเก็บเงินที่เกิดพลาดและ ได้ตรวจสอบพบโดยแผนกตรวจสอบบัญชีภายใน แต่รายการยกเลิกนี้จะบันทึกการยกเลิกภายในงวดต่อไป ทำให้การบันทึกบัญชีในงวดปัจจุบันจะเป็นการบันทึกบัญชีรายได้ครบถ้วนทุกรายการ แต่ในขณะเดียวกันจะมีการบันทึกการยกเลิกรายได้ของงวดก่อนด้วย สรุปได้ว่าในรายงานสรุปรายละเอียดรายได้ที่มีการบันทึกบัญชีได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การบันทึกบัญชีรายได้เงินเชื่อ โดยบันทึกบัญชีดังนี้

Dr.	บัญชีลูกหนี้ (แยกตามลูกหนี้รายตัว)	XXX
	Cr.	บัญชีรายได้ (แยกตามประเภทรายได้)
		XXX

2. การบันทึกยกเลิกบัญชีรายได้เงินเชื่อ โดยบันทึกบัญชีดังนี้

Dr.	บัญชีรายได้ (แยกตามประเภทรายได้)	XXX
	Cr.	บัญชีลูกหนี้ (แยกตามลูกหนี้รายตัว)
		XXX

เมื่อมีการรับชำระหนี้ แยกหนี้แต่ละราย แผนกบัญชีรายได้จะได้รับสำเนาารายละเอียด
การชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละราย เช่นเดียวกับแผนกรับเงินของคลัง พนักงานแผนกบัญชีรายได้จะ
บันทึกข้อมูลการรับชำระหนี้สู่ระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป โดยข้อมูลที่บันทึกนี้ประกอบด้วยเลขที่ใบ
เรียกเก็บเงิน จำนวนเงินที่รับชำระหนี้ แล้วจัดทำรายงานสรุปการรับชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละราย
เมื่อสิ้นวันข้อมูลการรับชำระหนี้ทั้งหมดจะผ่านรายการสู่ระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป โดยบันทึกบัญชี
ดังนี้

Dr. บัญชีธนาคาร XXX
Cr. บัญชีลูกหนี้ (แยกตามลูกหนี้รายตัว) XXX

ทุกสิ้นเดือนระบบบัญชีลูกหนี้จะจัดทำพิมพ์รายงานแยกอายุลูกหนี้เพื่อหาข้อบกพร่องในการ
ติดตามควบคุมลูกหนี้และหาวิธีแก้ไขที่ลดความเสี่ยงทางการเงินต่อไป

การปฏิบัติงานตามระบบงานนี้จะช่วยลดเวลาในการบันทึกรายได้ บัญชีลูกหนี้รายตัวได้
มาก จึงมีเวลาเหลือเฟือปิดบัญชีประจำวันเดือนของการทำเรื่องแจ้งประ เทศไทยกระทำได้รวดเร็วขึ้น
การติดตามควบคุมลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะพนักงานที่มีหน้าที่บันทึกบัญชีลูกหนี้รายตัว
สามารถบันทึกลูกหนี้และบันทึกการรับชำระหนี้ได้ทันเวลา หากที่ที่เวลาที่จะควบคุมบัญชีลูกหนี้ของ
ตนเองมากขึ้น อาจทำให้ลูกหนี้ชำระช้าลงเงินเกินกว่าหลักประกันที่ลดลง การชำระหนี้จะต้องเป็นไป
ตามข้อกำหนดของกรมทำเรื่องแจ้งประ เทศไทย คือภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับใบแจ้งหนี้ ซึ่ง
จะมีเวลาที่เงินลดวันที่ต่ำกว่าการรับชำระหนี้ที่มีมากยิ่งขึ้น

ข้อ เสนอแนะ

ระบบการจัดทำแบบเรียกเก็บเงินด้วยคอมพิวเตอร์ที่การทำเรื่องแห่งประเทศไทยดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ควรที่จะขยายขอบเขตการดำเนินงานออกไปอีก โดยอาจจะให้หน่วยงานต้นสังกัดที่ก่อให้เกิดรายได้เป็นผู้บันทึกข้อมูลเบื้องต้นที่ใช้ในการคำนวณรายได้ต่าง ๆ แทนกองผลประโยชน์ เช่น รายได้ค่าโฆษณาเกี่ยวกับการให้เช่าเครื่องมือทุ่นแรง หน่วยงานต้นสังกัดที่เป็นผู้ควบคุมการให้เช่าและจัดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ คือ แผนกบริการเครื่องมือทุ่นแรง แผนกรถยกและแผนกปั้นเงิน หน่วยงานเหล่านี้จะสามารถที่จะบันทึกข้อมูลการให้เช่าสู่คอมพิวเตอร์ โดยข้อมูลที่บันทึกนั้นประกอบด้วย

1. ประเภทของเครื่องมือทุ่นแรงที่ให้เช่า
2. ชื่อผู้เช่า
3. วันเวลาที่เริ่มและเลิกเช่า ระยะเวลาการเช่าทั้งสิ้น

จากกรบันทึกข้อมูลเบื้องต้นเช่นนี้ ช่วยให้ผู้ระบบการจัดทำแบบเรียกเก็บเงินใช้เวลาในการจัดทำน้อยลง ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการบันทึกบัญชีรายได้ไม่ตรงตามงวดเวลาที่ก่อให้เกิดรายได้ อันเป็นปัญหาที่การทำเรื่องแห่งประเทศไทยประสบอยู่ในปัจจุบัน ขณะเดียวกันควรมีการแบ่งแยกบัญชีคุมยอดลูกหนี้การค้าออกเป็นหลาย ๆ บัญชี ทั้งนี้ เพื่อให้การตรวจสอบซึ่งกันและกันระหว่างบัญชีคุมยอดลูกหนี้กับบัญชีย่อยลูกหนี้สะดวก รวดเร็ว และถูกต้องยิ่งขึ้น กล่าวคือ ในปัจจุบันการทำเรื่องแห่งประเทศไทยมีบัญชีคุมยอดลูกหนี้การค้าเพียง 1 บัญชี (รหัสบัญชี 161) ซึ่งควรแบ่งแยกบัญชีลูกหนี้ออกเป็นหลาย ๆ บัญชี เพื่อสะดวกต่อการควบคุมบัญชีลูกหนี้ ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันบัญชีลูกหนี้การค้าของการทำเรื่องแห่งประเทศไทยหมายถึงลูกหนี้ 4 ประเภทด้วยกันคือ

1. ลูกหนี้เอเยนต์เรือ
2. ลูกหนี้ค่าเช่าบริการ
3. ลูกหนี้ค่าเช่าที่ดิน
4. ลูกหนี้ค่าเช่าอาคาร ไฟฟ้า น้ำประปา

การบันทึกบัญชีรายได้เงินเชื่อจะบันทึกไว้แบบบัญชีลูกหนี้การค้า (รหัสบัญชี 161) เพียง
1 บัญชี การตรวจสอบยอดหนี้คงค้างในตอนสิ้นเดือนจะสิ้นเปลือง เวลามากเพราะรายละเอียดของ
บัญชีลูกหนี้มีมาก ถ้ามีการแยกบัญชีลูกหนี้การค้าเป็นหลาย ๆ รหัสบัญชีการตรวจสอบซึ่งกันและกัน
ระหว่างบัญชีคุมยอดลูกหนี้กับบัญชีลูกหนี้รายตัวจะทำได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น